

Kľúčové slová: voľby starostu obce; bezúhonnosť; prekážka volebného práva; pasívne volebné právo

Prejudikatúra: PL. ÚS 54/2018

Vzťah k právnej úprave: § 312j ods. 1 Správneho súdneho poriadku

Právna veta

Aj bez formálneho odkazu v rozhodnutí o zahladení odsúdenia na rozhodnutie, ktorým bolo upustené od uloženia súhrnného testu, je potrebné považovať (týmto rozhodnutím) za zahladené odsúdenie za celú zbierajúcu sa trestnú činnosť, o ktorej bolo rozhodnuté viacerými odsudzujúcimi rozhodnutiami. Takto uskutočnené zahladenie odsúdenia preto nie je prekážkou voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

[rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 14 Svp 3/2022 z 3. februára 2023: predseda senátu prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. (sudca spravodajca), sudcovia JUDr. Marián Trenčan, JUDr. Petra Príbelská, PhD., JUDr. Marián Fečík a JUDr. Katarína Cangárová, PhD., LL.M.]

Vymedzenie veci

Volebná žaloba

1. Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší správny súd*“ alebo „*správny súd*“) bola dňa 7. novembra 2022 doručená žaloba vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v zmysle § 312a a nasl. zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej len „*SSP*“), ktorou sa žalobca domáhal súdneho prieskumu volieb starostu obce Žehňa konaných 29. októbra 2022 konkrétne, aby najvyšší správny súd zrušil rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásil za zvoleného starostu žalobcu, eventuálne aby vyhlásil predmetné voľby za neplatné. Zároveň žalobca žiadal, aby správny súd priznal správnej žalobe odkladný účinok v zmysle § 185 písm. a) SSP a aby mu priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania.

2. Z obsahu žaloby a jej príloh vyplýva, že žalobca sa vo voľbách na funkciu starostu obce umiestnil na druhom mieste s počtom hlasov 283. Žalovaný vyhral voľby s počtom hlasov 371. Vo voľbách starostu obce bolo odovzdaných 654 platných hlasov.

3. Žalobca namietal, že žalovaný nespĺňa podmienky na výkon pasívneho volebného práva podľa § 6 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon č. 180/2014 Z. z.*“ alebo „*zákon o voľbách*“). Poukázal na to, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za úmyselné trestné činy, pričom má za to, že nedošlo k zahladeniu odsúdenia pri všetkých trestných činoch žalovaného. Uviedol, že žalovaný v roku 2018 síce vyhral voľby na funkciu starostu v obci Žehňa, avšak tieto voľby boli nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „*ústavný súd*“) sp. zn. PL ÚS 54/2018 zo dňa 16.01.2019 vyhlásené za neplatné, a to z dôvodu prekážky výkonu pasívneho volebného práva na strane žalovaného. Následne

o zahľadení odsúdení žalovaného rozhodol Okresný súd Prešov uznesením sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019 a Okresný súd Dolný Kubín uznesením sp. zn. 7Nt/6/2019 zo dňa 17.07.2019, ktorých kópie (v anonymizovanej podobe) priložil k žalobe. Žalobca uviedol, že z uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019 vyplýva, že k tomuto dátumu bolo z odpisu z registra trestov žalovaného zistené, že tento bol desaťkrát súdne trestaný. Žalobca tiež doplnil, že uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7Nt/6/2019 zo dňa 10.07.2019 súd zahľadil odsúdenému (žalovanému) jeho odsúdenia uložené mu rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/118/1999 zo dňa 20.10.1999, trestným rozkazom Okresného súdu Martin sp. zn. 1T/138/2001 zo dňa 06.11.2001 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/43/2012 zo dňa 26.11.2012.

4. Žalobca je toho názoru, že v prípade žalovaného nebolo vykonané zahľadenie odsúdenia pre tri úmyselné trestné činy, za ktoré bol žalovaný odsúdený, a to rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2T 85/99 zo dňa 10.04.2000, rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/117/01 zo dňa 13.09.2006 a rozhodnutím Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T 58/17 zo dňa 19.06.2017. Poukázal na to, že i keď danými rozhodnutiami došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, má za to, že keďže sa jedná o samostatné úmyselné trestné činy, za ktoré bol žalovaný právoplatne odsúdený, aj tieto mali byť zahľadené (*pozn.: formálnym rozhodnutím súdu*), a to bez ohľadu na to, že sa nimi trest žalovanému neuložil. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia § 163 a § 167 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v platnom znení (ďalej len „*Trestný poriadok*“), ako aj na ustanovenia § 92 a § 93 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v platnom znení (ďalej len „*Trestný zákon*“ alebo „*Tr. zák.*“). Žalobca dôvodil, že výroky o vine a upustení od potrestania žalovaného ostali naďalej v platnosti nezahľadené. Uviedol, že nerozumie, prečo sa v odpise z registra trestov, ktorý bol citovaný v uznesení Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019, pri zázname ohľadom rozhodnutia Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2T 85/99 a rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T 117/01 uvádza, že na páchatel'a sa hľadá akoby nebol odsúdený, keď tieto - podľa jeho názoru - neboli zahľadené. Zároveň uviedol, že pri zázname týkajúcom sa rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T 58/17 v predmetnom odpise taký dovetok nie je, čo podľa jeho názoru dokazuje, že ani toto odsúdenie nebolo zahľadené.

Z odôvodnenia rozhodnutia

Súvisiaca právna úprava

12. Podľa § 11 písm. f) SSP, najvyšší správny súd rozhoduje v konaní vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

13. Podľa § 312a SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať vydania rozhodnutia o neústavnosti alebo nezákonnosti napadnutých volieb, a tým zabezpečiť slobodnú súťaž politických síl.

14. Podľa § 312h ods. 3 SSP, správny súd rozhoduje o žalobe spravidla bez pojednávania; pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné.

15. Podľa § 124 ods. 1 SSP, správny súd vykonáva dôkazy na pojednávaní; to neplatí, ak sa pojednávanie nenariaďuje.

16. Podľa § 124 ods. 3 SSP, ak sa pojednávanie nenariaďuje, správny súd vykoná dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise.

17. Podľa § 312h ods. 2 SSP, správny súd môže žalobu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že aj keby dôvody uvedené v žalobe podľa § 312f písm. e) boli pravdivé, nebolo by možné žalobe vyhovieť; prijať rozhodnutie o odmietnutí žaloby z tohto dôvodu možno len jednomyseľne. Ak správny súd žalobu

neodmietol alebo nezastavil konanie, doručí žalobu žalovaným a vyzve ich na vyjadrenie k nej; súčasne si vyžiada všetky volebné dokumenty, a ak je to potrebné, vypočuje svedkov a zadováži potrebné vysvetlenia a správy.

18. Podľa § 102 ods. 1 SSP, orgány verejnej správy sú povinné na požiadanie predložiť správne súdu v určenej lehote riadne vedený administratívny spis alebo iné doklady, listiny a písomnosti, ako aj podať vyjadrenie k veci.

19. Podľa § 102 ods. 2 SSP, povinnosť podľa odseku 1 sa primerane vzťahuje aj na iné orgány verejnej moci, právnické osoby a fyzické osoby.

20. Podľa § 312j ods. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju.

21. Podľa § 6 zákona č. 180/2014 Z. z., prekážkou práva byť volený je

- a) výkon trestu odňatia slobody,
- b) právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- c) pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

22. Podľa § 44 Trestného zákona, súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43, ak pokladá trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

23. Podľa § 92 Trestného zákona, súd môže zahladiť odsúdenie, ak odsúdený viedol po výkone alebo odpustení trestu, alebo po premlčaní jeho výkonu riadny život nepretržite po dobu najmenej

- a) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov,
- b) päť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok,
- c) tri roky, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok.

(2) Ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b) až l), k zahladeniu dochádza ich vykonaním.

(3) Ak odsúdený preukázal po výkone alebo odpustení trestu alebo premlčaní jeho výkonu svojím vzorným správaním, že sa napravil, môže súd zahladiť odsúdenie na žiadosť odsúdeného i pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1.

(4) Doba uvedená v odseku 1 sa v prípade, že sa u podmienčne prepusteného a podmienčne prepusteného s dohľadom má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď odsúdený bol podmienčne prepustený, spravuje dĺžkou skutočného výkonu trestu. Ak bol trest zmiernený rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky, spravuje sa dĺžkou trestu takto zmierneného.

(5) Odsúdenie sa zahladzuje, ak to nariadi prezident Slovenskej republiky na základe svojho práva zahládať odsúdenie formou milosti alebo amnestie.

24. Podľa § 10 ods. 1 zákona o registri trestov, výpis z registra trestov je verejná listina, ktorou sa preukazuje, či osoba bola alebo nebola právoplatne odsúdená. Za výpis z registra trestov právnickej osoby sa považuje aj zoznam právoplatne odsúdených právnických osôb (ďalej len „zoznam“) podľa § 10a.

25. Podľa § 11 zákona o registri trestov, vo výpise z registra trestov sa uvedú nezahladené odsúdenia súdom Slovenskej republiky, ako aj súdom iného členského štátu Európskej únie a súdom iného štátu, ktorých rozhodnutia boli uznané súdom Slovenskej republiky, vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení a primeraných obmedzení alebo povinností, ak sa podľa

rozhodnutia súdu alebo na základe zákona nehľadí na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

26. Podľa § 13 ods. 1 zákona o registri trestov, odpis registra trestov je verejná listina, v ktorej sa uvádzajú údaje o

- a) každom právoplatnom odsúdení a to aj súdom iného členského štátu Európskej únie alebo súdom iného štátu, ktorého rozhodnutie bolo uznané súdom Slovenskej republiky,
- b) priebehu výkonu trestu a priebehu výkonu ochranného opatrenia,
- c) odsúdeniach, hoci podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona boli zahladené.

Právne posúdenie veci najvyšším správny súdom

27. Najvyšší správny súd po tom, čo ustálil, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 312c SSP), včas (§ 312e SSP) a obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 312f SSP), že žalobu nie je možné odmietnuť v zmysle § 312h ods. 2 prvá veta SSP a že vo veci v zmysle § 312h ods. 3 nie je potrebné nariadiť pojednávanie, pristúpil k preskúmaniu dôvodov, pre ktoré žalobca napadol ústavnosť a zákonnosť volieb starostu obce Žehňa. Úvodom materiálnej časti odôvodnenia tohto rozsudku potom najvyšší správny súd uvádza, že dôvodom pre podanie žaloby vo veci bolo primárne to, že žalovaný v čase volieb do orgánov územnej samosprávy (2022), resp. v čase realizácie s tým súvisiacich formálno-právnych úkonov (registrácia kandidáta) - podľa žalobcu nespĺňal podmienku pasívneho volebného práva, resp. že na jeho strane mali existovať prekážky volebného práva podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách. Žalobca zároveň ako dôvody súdneho napadnutia volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Žehňa označil to, že - vzhľadom na predchádzajúce zavádzajúce konanie žalovaného, existuje závažné podozrenie, či žalovaný „nebol odsúdený aj za ďalší trestný čin“, ako aj to, že žalovaný „v čase registrácie nemal zahladené odsúdenia za trestné činy, ktoré si dal následne zahladiť po registrácii.“. Podľa názoru žalobcu teda žalovaný zavádza volebnú komisiu a okresný súd.

28. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na to, že významná časť argumentácie žalovaného obsiahnutá v žalobe sa týka komunálnych volieb v roku 2018, ktoré ale nie sú predmetom tohto súdneho konania, a preto im najvyšší správny súd nevenoval osobitnú pozornosť - napr. str. 6 žaloby, časť „*Ad Podozrenie z odsúdenia za iný trestný čin*“, kde žalobca tvrdí, že žalovaný v roku 2018 zavádzal volebnú komisiu - pokiaľ ide o jeho bezúhonnosť, a preto dopĺňa, že „*ani v tomto momente nemôžeme dôverovať Atilovi Géňovi, že podmienku „bezúhonnosti“, t. j. neodsúdenia za úmyselný trestný čin spĺňa z pohľadu nových odsúdení.*“; rovnako napr. na str. 7 žaloby, časť „*Ad Nezahľadenie trestných činov v čase rozhodovania o registrácii*“, kde žalobca odkazuje na rozhodnutie Okresného súdu Prešov (sp. zn. 12S/2/2019) a uvádza, že okresný súd rozhodol vo veci len na základe podkladov žalovaného, pričom podľa žalobcu si žalovaný až „*o mesiac na to nechal zahladiť uznesením OS Prešov 5Nt/33/2019*“. K tomuto najvyšší správny súd uvádza, že právne alebo mimoprávne konanie žalobcu vo vzťahu k predchádzajúcim komunálnym voľbám alebo v súvislosti s nimi je z pohľadu rozhodovanej veci a v rozsahu vznesených žalobných bodov, irelevantné. Najvyššiemu správny súdu v tomto konaní neprislúcha hodnotiť zákonnosť alebo správnosť konania žalovaného v iných súdnych konaniach, keď tento svoju revíziu právomoc musí viazať výlučne na tie žalobné body, ktoré svojou skutkovou alebo právnou povahou môžu dopadať na ústavnosť a zákonnosť výsledkov volieb do orgánov územnej samosprávy konaných v roku 2022.

29. Podstatným žalobným bodom, ktorý musel správny súd následne skúmať a hodnotiť pre účely tohto konania bolo z uvedeného dôvodu to, či žalovaný spĺňal podmienku bezúhonnosti pre existenciu pasívneho volebného práva do orgánov územnej samosprávy (do funkcie starostu obce - rok 2022), resp. či na strane žalovaného neexistovala prekážka pasívneho volebného práva tak, ako táto vyplýva z § 6 písm. b) zákona o voľbách. Podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách, prekážkou práva byť volený je právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené. Z uvedeného vyplýva,

že prekážkou práva byť volený nie je právoplatné odsúdenie za akýkoľvek trestný čin, ale len za trestný čin úmyselný, pričom zároveň platí, že v prípade, ak došlo k zahladeniu takéhoto trestného činu, prekážka práva byť volený neexistuje.

30. V rámci posudzovania tejto kľúčovej právnej otázky uvedenej v bode 29 tohto odôvodnenia, najvyšší správny súd vychádzal najmä z výpisov registra trestov žalovaného, odpisov registra trestov žalovaného, z obstaraných vyjadrení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a podporne sa oboznámil aj s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. PL ÚS 54/2018 zo dňa 16.01.2019), ktoré sa týkalo identického účastníka konania ako je žalovaný v tomto súdnom konaní a predmet sporu sa rovnako týkal prekážky voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách na strane žalovaného. Predmetné podklady následne najvyšší správny súd hodnotil samostatne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, pričom z dôvodu zabezpečenia prehľadnosti tohto rozsudku, súd svoje úvahy skoncipoval do podoby ucelených textových jednotiek so samostatnými podnadpismi tak, ako sú tieto uvedené v ďalších častiach tohto odôvodnenia.

[výpisy z registra trestov]

31. V súlade s § 312h ods. 3 SSP, najvyšší správny súd žalobu vo veci doručil žalovanému, ktorý sa k nej vyjadril podaním zo dňa 09.12.2022 (doručeným najvyššiemu správne súdu dňa 12.12.2022) (...). Súčasťou tohto podania žalovaného boli aj kópie troch výpisov z registra trestov (výpis - číslo žiadosti: 9819-20220907-006012-802-1-1, kód RT: AI68T7OBUGI7L, dátum a čas: 07.09.2022, 09:20, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-220906-5495, ďalej výpis - číslo žiadosti: 9819-20221108-006012-802-1-5, kód RT: AI693305473UB, dátum žiadosti: 08.11.2022, 14:30, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-221108-6675 a výpis - žiadosť číslo: 9819-20220725-006021-013-1-4, kód RT: AI68NU8O3Q18B, dátum a čas: 25.07.2022, 10:55, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-220725-4736). Vo všetkých výpisoch priložených k vyjadreniu žalovaného je uvedené, že žalovaný „*Nemá záznam v Registri trestov GP SR*“. Výpisy z registra trestov žalovaného sú vydané k trom rôznym dátumom (25.07.2022, 07.09.2022 a 08.11.2022), pričom vzhľadom na termín samotných komunálnych volieb (29.10.2022) je zrejmé, že tieto sa viažu tak k časovému úseku pred konaním volieb, ako aj k časovému úseku po príslušných komunálnych voľbách.

32. Súčasťou každého výpisu z registra trestov bola aj osvedčovací doložka podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) a Vyhlášky Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu 331/2018 Z. z.

33. Vyjadrenie žalovaného (vrátane kópií troch výpisov z registra trestov) bolo následne doručené žalobcovi, ktorý sa k nemu vyjadril tak, že sa s argumentáciou žalovaného nestotožňuje a že navrhuje obstať odpis z registra trestov žalovaného, resp. všetky rozhodnutia súdov o všetkých trestných činoch žalovaného. I napriek trom výpisom z registra trestov žalovaného mal teda naďalej za to, že žalovaný nemá zahladené nasledovné trestné činy: rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok zo dňa 10.04.2000, sp. zn. 2T 85/99, rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 13.9.2006, sp. zn. 3T 117/01 a rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 19.06.2017, sp. zn. 1T 58/17. Pravosť výpisov z registra trestov predložených súdu žalovaným a súvisiacich osvedčovacích doložiek žalobca žiadnym spôsobom nespochybnil.

35. Podľa § 10 ods. 1 (veta prvá) zákona o registri trestov, výpis z registra trestov je verejná listina, ktorou sa preukazuje, či osoba bola alebo nebola právoplatne odsúdená. Podľa § 11 zákona o registri trestov, vo výpise z registra trestov sa uvedú nezahladené odsúdenia súdom Slovenskej republiky, ako aj súdom iného členského štátu Európskej únie a súdom iného štátu, ktorých rozhodnutia boli uznané súdom Slovenskej republiky, vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení

a primeraných obmedzení alebo povinností, ak sa podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona nehľadí na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

36. Z vyššie uvedených podkladov (výpisov z registra trestov) potom najvyšší správny súd dospel bez ďalšieho k záveru, že žalovaný v čase registrácie kandidátov do volieb do orgánov územnej samosprávy (2022), resp. v čase konania týchto volieb, nemal vo výpise z registra trestov žiaden záznam (všetky predchádzajúce odsúdenia mal zahladené).

[odpisy registra trestov, vyjadrenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky]

37. I napriek záveru uvedenému v bode 36 tohto odôvodnenia a prihliadajúc na opakovaný návrh žalobcu na doplnenie dokazovania odpisom z registra trestov, obstaral správny súd v priebehu konania o podanej žalobe aj odpis z registra trestov žalovaného, a to v mesiacoch november 2022 (21.11.2022), január 2023 (09.01.2023), ako aj v mesiaci február 2023 (01.02.2023).

38. Z takto obstaraných odpisov z registra trestov vyplýva, že žalovaný bol právoplatne odsúdený celkovo desaťkrát, a to za rôzne trestné činy. Pre prehľadnosť ich najvyšší správny súd uvádza v rovnakom poradí, v akom sú uvedené v odpisoch a uvádza k nim tiež vybrané doplňujúce údaje (a takto na ne bude odkazovať v ďalších častiach tohto odôvodnenia):

1. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 173/98), amnestia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
2. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 118/99), zahladienie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,
3. Okresný súd Ružomberok (sp. zn. 2T 85/99), upustenie od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Dolný Kubín, 20.10.1999, spisová značka 3T 118/99, zahladienie odsúdenia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
4. Okresný súd Martin (sp. zn. 1T 138/01), zahladienie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,
5. Okresný súd Košice 1 (sp. zn. 7T 298/02), zahladienie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,
6. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 117/01), upustenie od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Košice 1, 26.11.2004, sp. zn. 7T 298/02, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
7. Okresný súd Prešov (sp. zn. 33T 66/12), na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
8. Okresný súd Prešov (sp. zn. 3T 43/12), zahladienie odsúdenia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
9. Okresný súd Prešov (sp. zn. 33T 125/08), na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,
10. Okresný súd Prešov (sp. zn. 1T 58/17), upustenie od uloženia od súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Prešov, 26.11.2012, spisová značka 3T 43/12.

39. Z uvedenej sumarizácie je zrejmé, že kým pri položkách 1. až 9. má žalovaný v odpise z registra trestov explicitne uvedené „na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený“, pri položke č. 10 takáto informácia uvedená nie je (čo uvádza aj sám žalobca v texte žaloby).

40. Najvyšší správny súd si preto procesnými úkonmi uskutočnenými podľa § 312h ods. 3 (posledná veta) SSP, resp. § 102 SSP - vyžiadal od Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vysvetlenie, prečo nie je pri položke č. 10 v odpise z registra trestov žalovaného uvedená informácia o tom, že sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený.

41. V prípise zn. IX Spr 396/22/1000-3 zo dňa 14.12.2022 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky k predmetnej otázke uviedla, že „záznam s poradovým číslom 10 v odpise registra trestov na

osobu Atila Géňa, L.. XX.XX.XXXX, je zapísaný v súlade s podkladmi evidencie doručenými z Okresného súdu Prešov. Tento záznam je obsahovo spätý so záznamom v odpise z registra trestov menovaného s poradovým číslom 8.“

42. Na doplňujúcu žiadosť najvyššieho správneho súdu, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v prípise zn. VI/1 Spr 13/23/1000-3 zo dňa 23.01.2023 uviedla, že „záznam č. 10 v odpise registra trestov osoby Atila Géňa, L.. XX. D. XXXX, sa negeneruje vo výpise z registra trestov, nakoľko obsahovo súvisí s odsúdením evidovaným v odpise č. 8. Uznesenie z príslušného súdu o tom, že na vyššie menovaného sa hľadá, akoby nebol odsúdený, v súvislosti so záznamom generovaným pod poradovým číslom 8 v odpise registra trestov, bolo do registra trestov doručené dňa 23. júla 2019 (a následne bola aj vyznačená zmena v evidencii registra trestov“. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky zároveň doplnila, že vychádzajúc zo skutočnosti, že vo veci sp. zn. 1T 58/2017 (Okresný súd Prešov) bolo rozhodnuté tak, že sa upustilo od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie žalovaného Okresným súdom Prešov sp. zn. 3T 43/2012, tento záznam sa v evidencii vyznačuje len v odpise registra trestov. Takýto postup je podľa GP SR dôvodný odkazom na to, že „V prípade, ak je na základe odsúdenia súdom osobe uložený len trest v zmysle upustenia od uloženia súhrnného trestu, vzhľadom na predchádzajúce odsúdenie, by na podklade existujúcej legislatívy nebolo možné takúto lehotu určiť a nebolo by možné dosiahnuť zahľadanie takéhoto odsúdenia a jeho následné nevykazovanie vo výpise z registra trestov.“ (poznámka správneho súdu: rozumej - lehota relevantná pre účely zahľadania odsúdenia).

43. Z doručeného vysvetlenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je potom správne súdu zrejmé, že i keď pri položke č. 10 v odpise z registra trestov žalovaného nie je explicitne uvedené, že sa na páchatel'a (žalovaného) hľadá, akoby nebol odsúdený (čo sa odvíja od obsahu trestného listu, ktorý bol doručený registru trestov Okresným súdom Prešov pre účely realizácie zmien v evidencii), k zahladeniu predmetného odsúdenia (položka č. 10) došlo, resp. toto trestné rozhodnutie nepredstavuje prekážku voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z., a to práve z dôvodu vecného prepojenia tohto záznamu na trestný záznam č. 8. O zahladení odsúdenia uvedeného v položke č. 8 odpisu pritom bolo riadne rozhodnuté príslušným súdom (Okresný súd Dolný Kubín, sp. zn. 7Nt 6/19), čo nespochybňuje ani žalobca. Na tomto závere nemení nič ani to, že pri obdobných položkách v odpise registra trestov žalovaného, t. j. pri rozhodnutiach, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu (položka č. 3 - rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 2T 85/99 a položka č. 6 - rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 3T 117/01), a ktoré sa týkajú ďalších dvoch rozsudkov, na ktoré žalobca v žalobe poukazoval ako na nezahladené, explicitná informácia o ich zahladení uvedená je. V zákone o registri trestov najvyšší správny súd neidentifikoval žiadnu takú úpravu, ktorá by výslovne určovala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky povinnosť pri jednotlivých záznamoch v odpise explicitne uvádzať informáciu o tom, že došlo k zahladeniu, čo z logiky veci nepochybne vyplýva z toho, že v odpise z registra trestov sa uvádzajú len také odsúdenia, pri ktorých k zahladeniu došlo (a preto sa neuvádzajú vo výpise z registra trestov).

[základné trestnoprávne posúdenie veci najvyšším správnym súdom]

45. Odhliadnuc od vysvetlenia poskytnutého Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, aj najvyšší správny súd je toho názoru, že ak rozhodnutím trestného súdu došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, zahľadanie takéhoto rozhodnutia sa materiálne musí viazať na zahľadanie toho rozhodnutia, vzhľadom ku ktorému došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Podľa § 92 Trestného zákona je totiž primárnym kritériom pre zahľadanie odsúdenia to, aby došlo k vykonaniu, odpusteniu alebo premlčaniu výkonu trestu. Je zrejmé, že ak sa trestným rozhodnutím upustilo od uloženia súhrnného trestu, neexistuje primárne kritérium, od ktorého by sa mohlo odvíjať skúmanie ďalších súvisiacich zákonných podmienok podľa § 92 Trestného zákona pre zahľadanie odsúdenia

(zákonom stanovený časový úsek, počas ktorého viedol odsúdený riadny život). V takýchto prípadoch sa totiž rozhoduje o zahľadení odsúdenia za celú zbiehajúcu trestnú činnosť, za ktorú bol uložený jeden trest. V súdnej veci potom rozhodnutie o zahľadení odsúdenia vydané vo vzťahu k položke č. 8 v sebe subsumuje aj zahľadenie vo vzťahu k rozhodnutiu uvedenému v položke č. 10, keďže v tomto rozhodnutí bolo upustené od uloženia súhrnného trestu práve odkazom na rozhodnutie špecifikované v položke č. 8 odpisu registra trestov, resp. položka č. 10 nemôže byť vnímaná ako prekážka voliteľnosti (na strane žalovaného) podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách.

46. Vychádzajúc z vyššie uvedeného považuje najvyšší správny súd za nesprávny ten predpoklad žalobcu, že sa osobitne - samostatným súdnym rozhodnutím - musia zahľadzovať aj tie trestné rozhodnutia, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Naopak, pri upustení od potrestania dochádza k zahľadeniu *ex lege* (§ 40 ods. 3 Trestného zákona) a pri rozhodnutiach, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu sa uplatňuje postup uvedený v bode 45. tohto rozsudku. Aj bez formálneho úkonu zahľadenia rozhodnutím súdu je rozhodnutia, ktorými sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu, potrebné považovať za zahľadené, resp. ako na odsúdenie, ktoré nie je prekážkou voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách, ak došlo k riadnemu zahľadeniu trestného rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému bolo upustené od uloženia súhrnného trestu. Pri zahľadení odsúdenia za zbiehajúcu trestnú činnosť totiž podľa najvyššieho správneho súdu musí platiť, že zahľadenie rozhodnutia, ktorým bol trest uložený, dopadá aj na súvisiace rozhodnutie, v ktorom došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu.

47. Uloženie konkrétneho trestu je totiž vo svojej podstate *conditio sine qua non* pre možnosť zahľadenia odsúdenia podľa § 92 Trestného zákona. Uvedené nepochybne vyplýva aj z odbornej literatúry (napr. „*Podmienkou zahľadenia odsúdenia výrokom súdu je, aby - trest bol vykonaný, odpustený alebo premlčaný, - uplynula stanovená doba podľa výmery uloženého trestu, - odsúdený v tejto dobe nepretržite viedol riadny život.*“ MENCEROVÁ, Ingrid. § 92 [Podmienky zahľadenia odsúdenia]. In: BURDA, Eduard, ČENTĚŠ, Jozef, KOLESÁR, Juraj, ZÁHORA, Jozef a kol. Trestný zákon I. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2010, ISBN 978-80-7400-324-0.), ale aj z rozhodovacej praxe trestných súdov (napr. Okresný súd Veľký Krtíš - uznesenie zo dňa 16.07.2021 - sp. zn. 10Nt/9/2021 - „*Napriek tomu, že odsúdený žiadal o výmaz tohto odsúdenia, súd o ňom nerozhodoval, pretože ide o podmienené odsúdenie a navyše trest bol zrušený rozsudkom OS VK 2T 281/2003 uložením súhrnného trestu*“, alebo z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/153/2019 zo dňa 24.03.2020 - „*O zahľadení odsúdenia súd rozhoduje len v prípade, ak bol uložený nepodmienený trest odňatia slobody a tento bol vykonaný, odpustený alebo bol jeho výkon premlčaný.*“). Tak doktrína, ako aj rozhodovacia prax trestných súdov teda jednoznačne indikuje, že zahľadzovať (podľa § 92 a nasl. Trestného zákona) sa môžu formálne len také trestné rozhodnutia, ktorými sa uložil konkrétny trest. Absencia trestu v trestnom rozhodnutí, ktorým sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu sekundárne znamená, že takéto rozhodnutie sa samostatne - osobitne - formálne nezahľadzuje, ale účinky zahľadenia takéhoto rozhodnutia sa odvíjajú od zahľadenia trestného rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému došlo k upusteniu do uloženia od súhrnného trestu.

48. Opačný výklad by - paradoxne - znamenal, že kým trestné rozhodnutia, ktorými sa ukladá napr. nepodmienený trest odňatia slobody, môžu byť za splnenia ďalších zákonných podmienok zahľadené (§ 92 Trestného zákona), trestné rozhodnutie, ktorým sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu by fakticky nemohlo byť zahľadené nikdy. Takýto výklad pritom najvyšší správny súd považuje nielen za nelogický a právne iracionálny, ale v zásade aj za výklad ústavnoprávne neudržateľný. V tejto súvislosti dáva správny súd do pozornosti požiadavku ústavno-konformného výkladu, z ktorej vyplýva požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp.

plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb (II. ÚS 148/06, m. m. IV. ÚS 96/07). Nedá sa v tomto kontexte opomenúť to, že takéto rozhodnutia (t. j. rozhodnutia, ktorými sa upustilo od uloženia súhrnného trestu), Generálna prokuratúra Slovenskej republiky do výpisu z registra trestov páchatel'a ani neuvádza (k tomu pozri vyššie bod 42), ale tieto zapisuje len do odpisu z registra trestov, čo v spojitosti s § 10, § 11 a § 13 vo svojej podstate znamená, že takéto odsúdenie je fakticky akoby „od počiatku“ zahladené. Prihliadajúc aj na skutočnosti uvedené v tomto bode odôvodnenia potom najvyšší správny súd nemohol predmetnú právnu vec posúdiť inak ako tak, že všetky tri rozhodnutia, o ktorých má žalobca za to, že ich žalovaný nemá zahladené (k tomu pozri vyššie bod 4 tohto odôvodnenia), nevyhodnotil ako prekážku volebného práva podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z..